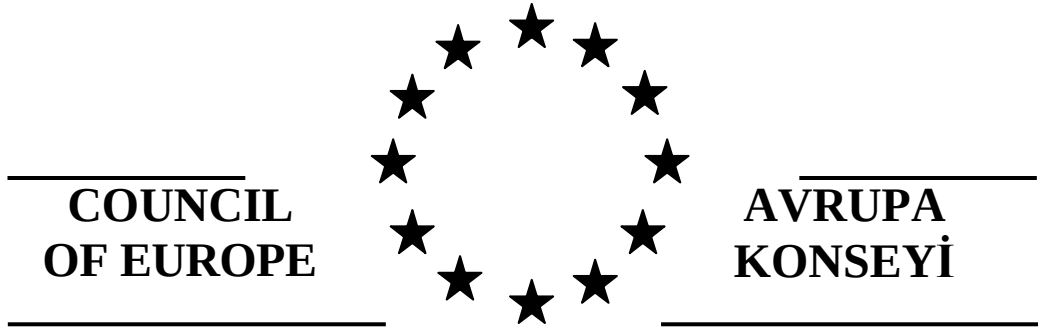

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

NACİ AKKUŞ VE NECMİ AKKUŞ – TÜRKİYE

(Başvuru no. 10443/08)

KARAR

STRAZBURG

3 Kasım 2011

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan 10443/08 no'lu davanın nedeni, Türk vatandaşları Naci Akkuş ve Necmi Akkuş'un Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("Mahkeme") 15 Ocak 2008 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin - AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurdur. Başvuranlar Bursa Barosu avukatlarından A.F. Demirkan tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

DAVA KOŞULLARI

Başvuranlar sırasıyla 1977 ve 1966 doğumludur ve Bursa'da ikamet etmektedirler.

2004 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü, başvuranlara ait bir arsaya otoyol inşaatı için resmi bir kamulaştırma işlemi yapmaksızın el koymuştur. Başvuranlar, mülkiyetlerinin fiili kamulaştırılmasından dolayı tazminat almak için Karacabey Asliye Hukuk Mahkemesi önünde dava açmışlardır. Tazminat olarak mahkemeden 5.500 Türk Lirası talep etmişler ve fazlaya ilişkin haklarını saklı tutmuşlardır.

29 Aralık 2005 tarihinde Karacabey Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranların arsalarının fiili kamulaştırılmasından dolayı başvuranlara talep ettikleri gibi 5.500 TL ve buna ek olarak faiz ödenmesine hükmetmiştir. Başvuranlar sözkonusu miktarı almak için Bursa İcra Dairesi önünde icra işlemlerini başlatmışlardır (dosya no. 2006/2200).

29 Mayıs 2006 tarihinde Yargıtay, ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

Başvuranlar, önceki dava sırasında elde edilen ve arsaya başvuranların talep ettiğinden daha yüksek değer biçen bilirkişi raporu ışığında, ek tazminat talebinde bulunmak için Karacabey Asliye Hukuk Mahkemesi'nde ek dava açmışlardır.

2 Kasım 2006 tarihinde Karacabey Asliye Hukuk Mahkemesi, faiz eklenerek başvuranlara 100,723.25 Türk Lirası ödenmesine hükmetmiştir. Başvuranlar, hükmedilen miktarı almak için Bursa İcra Dairesi önünde diğer icra işlemlerini başlatmışlardır (dosya no. 2009/2817).

13 Mart 2007 tarihinde Yargıtay, Karacabey Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararını onamıştır.

16 Ocak 2009 tarihinde İdare, Bursa İcra Dairesi önündeki 2006/2200 no'lu dosyaya ilk davadan kaynaklanan borç için 9,414.62 TL ödeme yapmıştır.

Müteakiben, 24 Mart 2009 tarihinde Bursa İcra Dairesi önündeki 2009/2817 no'lu dosyaya ek davadan kaynaklanan borç için 152,951.97 TL ödeme yapılmıştır. Başvuranların sundukları bilgilere göre, icra dosyalarında ödenmemiş borç bulunmamaktadır.

HUKUK

I. AİHS'İN 6/1 MADDESİ VE 1 NO.'LU PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, lehlerinde verilen, infazı mümkün ve bağlayıcı kararları yetkililerin tam olarak uzun süre yerine getirmemesinin AİHS'in 6. maddesi uyarınca mahkemeye başvurma haklarını ve 1 No.'lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca mülkiyetin serbestçe kullanımı haklarını ihlal ettiğinden şikâyetçi olmuşlardır.

AİHM, AİHS'in 35/3 maddesi bağlamında bu şikâyetlerin açıkça dayanaktan yoksun ve başka açılardan bakıldığında da kabuledilemez olmadığı kanısındadır. Dolayısıyla sözkonusu şikâyetler kabuledilebilir ilan edilmelidir.

AİHM, yetkililerin Karacabey Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararlarından doğan borçların son ödemesini 24 Mart 2009 tarihinde yapmış olmasına rağmen, Hükümetin başvuruların lehlerine verilen kararların uygulanmasında meydana gelen otuz iki aylık gecikmeyi haklı gösterecek herhangi bir açıklama yapmadığını gözlemler.

AİHM mevcut davadakine benzer meseleleri ele alan davalarda sıklıkla, AİHS'in 6/1 maddesinin ve 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir (bkz., örneğin; *Burdov – Rusya*, 59498/00; *Kaçar ve Diğerleri – Türkiye*, 38323/04, 38379/04, 38389/04, 38403/04, 38423/04, 38510/04, 38513/04 ve 38522/04 ve *Burdov – Rusya (no. 2)*, 33509/04). Sözkonusu davada AİHM'in farklı bir sonuca ulaşmasını sağlayacak herhangi bir iddia bulunmamaktadır.

Dolayısıyla AİHM, yetkililerin Karacabey Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararlarını gereğince yerine getirmemesi nedeniyle, AİHS'in 6/1 maddesinin ve 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir.

II. AİHS'İN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

A. Tazminat, yargılama masraf ve giderleri

Başvuranlar, arsalarının fiili kamulaştırılmasından ötürü mahrum bırakıldıkları potansiyel kira gelirine karşılık maddi tazminat olarak 41,000 TL (yaklaşık 19,500 Euro) talep etmişlerdir. Manevi tazminata ilişkin olarak başvuranlar, iç hukukta verilen kararın ödemesinin yapılmamasından dolayı endişe ve sıkıntıya maruz kaldıklarını iddia etmişler ve sözkonusu tazminat miktarının AİHM tarafından belirlenmesini talep etmişlerdir. Yargılama masraf ve giderleri olarak başvuranlar, miktarın belirlenmesini AİHM'e bırakarak mevcut davada avukatlarının yürüttüğü iş için ödeme yapılmasına hükmedilmesini AİHM'den talep etmişlerdir.

Hükümet bu iddialara itiraz etmiştir.

AİHM, nihai kararın icrasının gecikmesinden dolayı AİHS'in 6/1 maddesinin ve 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini kaydeder.

Ayrıca AİHM, iç hukukta başvuranın lehine verilen bir karar yerine getirildiğinde, bu kararın borcuna ilişkin olarak ödemeye hükmetmeyeceğini kaydeder. Bu itibarla AİHM, tespit

edilen ihlal ile talep edilen maddi tazminat arasında illiyet bağı görememektedir. Bu nedenle bu talebi reddeder.

Diğer yandan AİHM, başvuruların yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek birtakım manevi zarara uğradıkları kanısındadır. Sonuç olarak, davanın koşulları, özellikle iç hukukta verilen kararın icrasında meydana gelen gecikme göz önüne alındığında ve hakkaniyete uygun bir değerlendirme yapıldığında AİHM, başvurulara manevi tazminat olarak ortaklaşa 3,000 Euro ödenmesine hükmeder.

Yargılama masraf ve giderleri ile ilgili olarak, AİHM içtihadına göre, başvuran yargılama masraf ve giderlerinin geri ödemesini ancak bunların gerçekliği, gerekliliği ve oranlarının makul yapısı ortaya konduğu sürece elde edebilir. Mevcut davada bu iddiaları karşılayan somut görüş bulunmaması bakımından AİHM, bu başlık altında herhangi bir ödeme yapılmamasına hükmetmiştir.

B. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizinin, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesini uygun görmektedir.

AİHM YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK, OYBİRLİĞİYLE

1. Başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS'in 6/1 maddesinin ve 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. (a) Savunmacı Devlet'in, başvurulara ortaklaşa, AİHS'in 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme gününde geçerli olan kur üzerinden Türk Lirasına çevrilmek üzere, her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak, manevi tazminat olarak 3,000 Euro (üç bin Euro) *ödemesine*;

(b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten ödemenin yapılmasına kadar geçen süre için, sözkonusu meblağlara, Avrupa Merkez Bankası'nın anılan dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklemek suretiyle belirlenecek basit faiz *uygulanmasına*;

4. Başvuranların adil tazmin taleplerinin kalan kısmının *reddine*,

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce hazırlanmış, AİHM İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 3 Kasım 2011 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.